

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی

کریم نخعی^۱؛ عبدالستار سلطانیپور^۲؛ فاطمه آماده^۳

چکیده

هدف از انجام این تحقیق، بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی است. تحقیق حاضر از نظر نوع تحقیق، توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری این تحقیق مدیران و کارشناسان مالی ادارت دولتی شهر بیرجند می‌باشند. از آنجا که این تعداد در سطح استان حدود ۱۴۹ نفر می‌باشد و پرسشنامه‌های تحقیق، توسط مدیران و کارشناسان مالی و ذی‌حسابی هر اداره تکمیل شد، حجم جامعه ۱۴۹ نفر می‌باشد. به دلیل کوچک بودن و امکان دسترسی به تمام اعضای جامعه، در این تحقیق از روش سرشماری استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌های تحقیق شامل پرسشنامه‌های استاندارد سنجش فناوری اطلاعات دیویس و پرسشنامه استاندارد کیفیت حسابرسی می‌باشد. داده‌های گردآوری شده توسط نرم افزار SPSS و با آزمون‌های همبستگی و رگرسیون تحلیل شدند. نتایج تحقیق نشان داد فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

واژگان کلیدی: فناوری اطلاعات، بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی، ادارت دولتی شهر بیرجند.

۱. استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، ایران.

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، ایران.

مقدمه

فناوری اطلاعات عنصری کلیدی در حذف محدودیت زمانی و مکانی، دسترسی بهتر و سریع تر به اطلاعات، به روز بودن و... است. به عبارت دیگر، فناوری، روش انجام کارها را دگرگون ساخته و باعث شده بستری که بر کاغذ بنا شده بود، به بسترهای الکترونیکی تبدیل شود که آن را در اصطلاح تبادل الکترونیکی اطلاعات می نامند. در پی این تغییر، زمان دسترسی به اطلاعات بسیار کوتاه تر شده و نحوه مبادلات پولی منابع مالی تغییر یافته است و به جای پول، اطلاعات مالی رد و بدل می شود (اعتمادی و همکاران، ۱۳۸۵).

امروزه تحولات شگرفی در زمینه فناوری اطلاعات رخ داده و پیشرفت های آن فراگیر شده است، به طوری که روندهای دگرگونی را در زمینه های مختلف ایجاد کرده است. مهم ترین ویژگی های آن سرعت زیاد در پردازش داده ها، دقت فوق العاده زیاد، سرعت بالای دسترسی به اطلاعات، به روز بودن، امکان مبادله الکترونیکی اطلاعات، کیفیت بالا، قیمت فوق العاده ارزان و رو به کاهش است، از طرفی گسترش حجم عملیات و پیچیده تر شدن امور را در پیش داریم. با توجه به این عوامل دیگر نیازی به توجیه استفاده از فناوری اطلاعات در دنیای امروز نخواهیم داشت و حسابداری نیز ناگزیر به کاربرد و استفاده از تمام یا برخی از روش های نو در ارائه خدمات و وظایف خود است. زیرا به گفته گری رئیس سابق انجمن حسابداران آمریکا، نقش اطلاعات در جامعه اهمیت بیشتری پیدا کرده پس تهیه کنندگان اطلاعات، به ویژه حسابداران باید تهیه کننده اطلاعات مربوط و با کیفیت بالا باشند تا خدماتشان با قیمت های بالا خریدار داشته باشد، در غیر این صورت در آینده جایگاهی نخواهند داشت. بنابراین تحقیقاتی در این زمینه برای شناخت فناوری های جدید و پی بردن به اینکه کدامیک از این فناوری ها و چگونه باید به کار برده شوند تا باعث ارتقاء کیفیت حرفه و پیشرفت حسابداری همزمان با تحولات اساسی در فناوری اطلاعات شود، لازم و ضروری است (الهی و آذر، ۱۳۹۷).

مبانی نظری

در یک تعریف، فناوری اطلاعات به جنبه‌ای از فناوری سیستم اطلاعاتی اشاره دارد که شامل سخت افزار، پایگاه داده، نرم افزار، شبکه‌ها و سایر ابزارها می‌شود. در تعریفی دیگر اصطلاح فناوری اطلاعات، علاوه بر جنبه تکنولوژیکی سیستم اطلاعاتی به عنوان مجموعه چندین سیستم اطلاعاتی، استفاده کنندگان، و مدیران آنها تلقی می‌شود (توربان و وتر، ۲۰۱۴) از نظر تانسی و همکاران فناوری اطلاعات، استفاده از رایانه و ارتباط دوربر برای جمع آوری، پردازش، ذخیره سازی، و انتشار اطلاعات صوتی، تصویری، متنی، و عددی است. در تعریف جامع، فناوری ارتباطات به چگونگی استفاده از تجهیزات مربوط است و فناوری اطلاعات یعنی کاربرد فناوری برای فرایندهای کسب و کار، جمع آوری داده و تولید اطلاعات با ارزش برای مدیران (تراویکا و کرونین، ۲۰۱۵).

تئوری مدل پذیرش فناوری با لحاظ نمودن مفاهیمی همچون باور، نگرش، قصد و رفتار درصدد استفاده از یک رابطه علی برای تبیین پذیرش یک فناوری جدید می‌باشد. به اعتقاد و نکتاش و دیویس مدل پذیرش فناوری براساس سیستم‌های اطلاعاتی طراحی شده و هدف آن پیشبینی میزان پذیرش و به کارگیری فناوری اطلاعات در ماموریت تعیین شده می‌باشد. به عبارت دیگر، هدف این تئوری (مدل) تبیین عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری، نحوه رفتار افراد درخصوص به کارگیری فناوری اطلاعات و همچنین ارائه یک مدل تبیینی نظری مقتصد (استفاده حداقلی از متغیرهای پیشبینی کننده) است (نظری پور و زکی زاده، ۱۴۰۱).

به اعتقاد دوسی مدل پذیرش فناوری یک تئوری خلاصه شده و در عین حال مؤثر برای تبیین پذیرش فناوری از سوی کاربران بوده؛ زیرا ضمن تحریک قصد افراد برای استفاده از یک فناوری، می‌تواند مشوق خوبی برای استفاده از فناوری‌های جدید در زمانهای مقتضی باشد. در مدل پذیرش فناوری ابتدا اثرات متغیرهای خارجی بر باورها، نگرش‌ها و نیت افراد به صورت نظامند و مؤثر مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد. بدین معنی که ابتدا این نوع متغیرها از طریق

اثرگذاری بر دو مؤلفه مفیدی و سهولت استفاده ادراک شده باعث ایجاد و یا تقویت نگرش و قصد استفاده از یک فناوری و در نهایت استفاده عملی از آن می‌شود. برای مثال متغیرهای خارجی شامل مواردی همچون آموزش، تجربه رایانه‌ای، کیفیت سیستم‌ها و غیره می‌باشد.

تاکنون پژوهش‌های متعددی در زمینه به کارگیری مدل پذیرش فناوری در بخش‌های خصوصی و عمومی انجام شده است؛ که برخی از مهم‌ترین آنها عبارتند از: کیم و همکاران (۲۰۰۹)، سیپور و همکاران (۲۰۱۱)، عبدالجیل و زینالدین (۲۰۱۵)، و ژو و همکاران (۲۰۱۲). با این وجود پژوهش‌های چندانی در خصوص به کارگیری این مدل در حرفه حسابداری انجام نشده است. همانگونه که قبلاً اشاره گردید این مدل بر تبیین عوامل مؤثر بر قصد رفتاری کاربران نهایی در استفاده از فناوری‌های جدید اشاره دارد. این مدل شامل متغیرهای اصلی و اثرگذار بر انگیزش کاربر نهایی بوده که عبارتند از: سهولت استفاده ادراک شده، سودمندی ادراک شده، نگرش نسبت به استفاده از فناوری و قصد استفاده از فناوری. در بخش زیرین مبانی نظری هریک از فرضیه‌ها مورد اشاره قرار می‌گیرد.

به اعتقاد دیویس سهولت استفاده به معنای عدم احساس هرگونه مشکل و پیچیدگی در فرایند استفاده از یک فناوری جدید است. بنابراین، برنامه یا سیستمی که استفاده از آن آسان‌تر باشد، عموماً مورد پذیرش و استفاده افراد بیشتری قرار می‌گیرد. به اعتقاد زو و همکاران سهولت استفاده ادراک شده نشان می‌دهد یک فرد استفاده از یک فناوری خاص را در چه سطحی بدون دردسر و زحمت می‌داند. ویژگی‌های یک سیستم نقش مؤثری در سهولت استفاده از آن دارد. براساس نتایج پژوهش کوان و ون سهولت استفاده ادراک شده بیانگر این باور است که کسب یک مهارت خاص زحمت و دردسر چندانی نداشته که از این حالت می‌توان تحت عنوان انتظار تلاش نیز یاد نمود. براساس نتایج پژوهش‌هایی همچون وینارنو و پوترا (۲۰۲۰) و کالیو و همکاران (۲۰۱۸) سهولت استفاده ادراک شده بر سودمندی ادراک شده و نگرش نسبت به استفاده از فناوری‌های جدید اثر مثبت و معناداری دارد (نظری پور و زکی زاده، ۱۴۰۱).

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حساسی ◇ ۵

به اعتقاد دیویس سودمندی ادراک شده نشان می‌دهد تا چه میزان استفاده از یک روش و یا تکنیک خاص می‌تواند باعث افزایش عملکرد شغلی یک فرد گردد. زیرا فرض بر این است که ظرفیت به دست آمده می‌تواند باعث تقویت عملکرد گردد. به اعتقاد پانتانو و دیپیترو (۲۰۱۲) و تنو (۲۰۱۳)، سودمندی ادراک شده به عنوان یک چشم‌انداز می‌تواند موجبات اثرگذاری مثبت فناوری‌های جدید بر عملکرد شغلی در یک سازمان را فراهم نموده که از این حالت می‌توان تحت عنوان انتظار عملکرد نیز یاد نمود. نتایج پژوهش‌های دیویس (۱۹۸۹) و سیپور و همکاران (۲۰۱۱) نشان می‌دهد سودمندی ادراک شده بر نگرش و قصد افراد نسبت به فناوری‌های جدید اثر مثبت و معناداری دارند.

موفقیت هر فناوری مستلزم تمایل و نگرش مثبت کاربران نسبت به آن می‌باشد. طبق نتایج پژوهش حسین و همکاران (۲۰۱۷) نگرش نقش بسزایی در قصد استفاده کاربران از یک فناوری جدید دارد. نتایج پژوهش کول و عیدگاهی نشان می‌دهد سهولت و سودمندی ادراک شده می‌تواند از طریق بهبود نگرش باعث افزایش قصد کاربران در استفاده از یک فناوری جدید گردد. قصد رفتاری پذیرش و به کارگیری مهارت‌های جدید بیانگر تمایل و میزان آمادگی آگاهانه یک فرد برای انجام و یا عدم انجام یک عمل خاص می‌باشد. قصد رفتاری یک متغیر وابسته بوده و پیشبینی کننده استفاده عملی از یک مهارت خاص می‌باشد. به اعتقاد آجرن و همکاران قصد رفتاری کاربران نقش مهمی در استفاده عملی از یک فناوری و یا پذیرش یک مهارت خاص که بتواند منجر به استفاده گردد، دارد. بنابراین مواردی همچون مشارکت فراگیران، تعامل با دیگران و تغییر نگرش می‌تواند زمینه مناسبی را برای قصد استفاده از یک فناوری جدید ایجاد نماید (نظری پور و زکی زاده، ۱۴۰۱).

به کارگیری فناوری اطلاعات در سطح بالا، استفاده از اینترنت است، بدین صورت که سیستم مالی یکپارچه شرکت به صورت مستقیم به اینترنت وصل می‌شود (این سطح بیشتر مد نظر است). استفاده کنندگان از اطلاعات حسابداری در هر نقطه از جهان می‌توانند به وب

سایت شرکت مراجعه کرده و هر لحظه صورت های مالی را با آخرین تغییرات مشاهده و تجزیه و تحلیل کنند. حتی با استفاده از نرم افزارهای هوشمند، استفاده کنندگان می توانند نسخه خود را در جهت گزارش دل خواه دستکاری کنند. به این ترتیب، نیازی به چاپ و توزیع صورت های مالی، آن هم فقط در پایان سال مالی و میان دورهای نخواهد بود. به این نوع گزارشگری مالی که در آن اطلاعات از طریق اینترنت (یا جانشین آن) در همه حال در دسترس خواهد بود گزارشگری مالی به هنگام (پیوسته) می گویند (ساتن، ۲۰۱۹).

منظور از فناوری در این تحقیق مجموعه ای از فناوری های مؤثر است که گزارشگری را به سمت گزارشگری مالی به هنگام (پیوسته) سوق می دهند. این مجموعه عبارتند از: سخت افزار (که کمتر مد نظر است)، نرم افزار از قبیل نرم افزارهای کاربردی (نرم افزارهای کاربردی مالی مانند نرم افزار کاربردی جامع حسابداری یا سیستم های یکپارچه مالی)، نرم افزارهای هوشمند، شبکه ها، ERP، اینترنت و ابزارهای آن، پروتکل های مبتنی بر اینترنت (HTML، XML، XBRL) و سایر فناوری های مؤثر.

فناوری هایی که می توانند ما را در ایجاد مدل گزارشگری جدید کمک کنند عبارتند از:

الف) فناوری های برتر از نظر کمیته فناوری اطلاعات انجمن حسابداران رسمی آمریکا شامل: (ساتن، ۲۰۱۹)

۱. فناوری های ارتباطات - پهنای باند؛

۲. ابزارهای ارتباط دور برد - محصولات برای ایجاد دسترسی به شما؛

۳. فناوری قابل حمل - رایانه های کوچک؛

۴. تصویب الکترونیکی - امضای دیجیتالی؛

۵. تأییدیه های الکترونیکی - گواهی های دیجیتالی؛

۶. پردازش تصویر؛

۷. داده کاوی و پردازش تحلیلی همزمان؛

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی ◇ ۷

۸. ابزارهای ارتباطی؛

۹. عامل‌ها (نمایندگی‌ها)؛

۱۰. فناوری پایگاه داده.

ب) فناوری‌های برتر آینده از نظر کمیته فناوری اطلاعات انجمن حسابداران رسمی آمریکا

شامل (لاوریک، ۲۰۱۸)

۱. سیستم‌های صدا و صحبت - کاربردهای صدا؛

۲. کارت‌های هوشمند؛

۳. زبان کدگذاری توسعه پذیر؛

۴. سیستم‌های دانش و مدیریت دانش؛

۵. حسابرسی مستمر.

ج) ساتون بیان می‌کند که فناوری‌های اطلاعات مؤثر، شامل ساده‌ترین تا پیچیده‌ترین فناوری می‌شود که در دستیابی به سطح جدیدی از اثربخشی و کارایی استفاده می‌شوند؛ اگر چه این عوامل مؤثر بسیار متعدد هستند، اما تعداد محدودی از فناوری‌هایی که ممکن است در شرایط تغییرات جدید، مؤثرترین‌ها باشند، عبارتند از:

۱. ERP؛

۲. سیستم‌های پشتیبانی گروهی؛

۳. ابزار تصمیم‌گیری هوشمند؛

۴. سیستم‌های مدیریت دانش (لاوریک، ۲۰۱۸).

رویکرد سنتی حسابرسی که بر انتخاب نمونه‌ای از مبادلات و انجام آزمون‌های مفصل بر روی آنها، و بر مانده حساب‌های انتخاب شده تمرکز می‌کند، می‌تواند برای مدل گزارشگری دوره‌های مؤثر باشد. ولی در مدل گزارشگری مالی مستمر، انجام آزمون‌ها بر روی مبادلات و مانده‌ها به صورت روزانه، با استفاده از رویکرد سنتی حسابرسی امکان‌پذیر نیست.

این نشان می دهد که تغییراتی باید انجام گیرد. در فرآیند حسابرسی جدید، دو تغییر اساسی اتفاق افتاده است، اول، حرکت به سمت ارزیابی فرآیندها و رویه های تجاری (کنترل سیستم ها) بیشتر از قابلیت اتکاء شرکت، و دوم، تأکید بر کنترل های داخلی سیستم های اطلاعاتی (لاوریک، ۲۰۱۸)

واقعیت این است که به طور مسلم، محدودیت هایی در رابطه با بررسی فرآیندهای تجاری و کنترل سیستم ها وجود دارد. به دلایل متعدد، بررسی و حسابرسی مبادلات، به منظور پی بردن به قابلیت اعتماد اطلاعات تهیه شده به وسیله سیستم، ضروری است. ولی این نوع بررسی و حسابرسی نمی تواند به طریق سال های گذشته انجام شود و باز هم به تحول محیط نیاز است که این منجر به حسابرسی به هنگام می شود. فنون حسابرسی ناشی از عوامل هوشمند، به صورت نرم افزار یا روی نرم افزار، بخش دیگری از نیاز اصلی است. این عوامل باید قادر به کنترل مبادلات باشند و بتوانند مبادلات نامعمول و مشکوک را خارج سازند. به علاوه، نمونه های تصادفی مبادلات را باید فوری انتخاب کند. سرانجام، وقتی که مبادلات انتخاب شدند، عوامل هوشمند باید به طور ایده آل قادر به انجام آزمون حسابرسی بر روی آنها باشند. واضح است که همه اینها تا حدی پیچیده هستند و این مشکلی است که محققان باید بر آن غالب آیند. واسر هلایی^۱ (۲۰۰۸) مسائل تحقیق حول و حوش حسابرسی بهنگام را با جزئیاتی بحث کرده است.

بحث دیگری که در گزارشگری مالی به هنگام بسیار حائز اهمیت است و به حسابرسی نیز مرتبط می شود، امنیت و اطمینان از قبیل: قابلیت اعتماد سیستم های اطلاعاتی، قابلیت اعتماد پایگاه اطلاعاتی عمومی، امنیت وب سایت برای انجام تجارت، و دیگر حوزه های تجارت الکترونیک است. اگر چه امنیت وب سایت به صورت نسبتاً خوبی ایجاد شده اما به نسبت آنچه که انجمن حسابداران رسمی آمریکا و انجمن حسابداران خبره امیدوار

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی ◇ ۹

بوده‌اند، موفقیت نداشته است. خطرات جدید و علل آن، تقلبات رایانه‌ای و دیگر موضوع‌های پیرامون این بحث به صورت گسترده مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

علی اکبری و وقفی (۱۴۰۱)، به تحلیل سطح فناوری اطلاعات بر میزان احتمال خطر اقامه دعوا علیه حسابرس با تأکید بر نقش کیفیت حسابرسی و تخصص حسابرس پرداختند. این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی بوده و از بعد روش‌شناسی همبستگی از نوع علی (پس رویدادی) می‌باشد. جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار بوده و با استفاده از روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک، ۱۲۷ شرکت به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده مورد بررسی قرار گرفتند. روش مورد استفاده جهت جمع‌آوری اطلاعات، کتابخانه‌ای بوده و داده‌های مربوط برای اندازه‌گیری متغیرها از سایت کدال و صورت‌های مالی شرکت‌ها جمع‌آوری شده و برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از نرم‌افزار استتا نسخه ۱۵ استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که رابطه مستقیم و معناداری بین سطح فناوری اطلاعات و خطر اقامه دعوا علیه حسابرس وجود دارد و همچنین متغیر کیفیت حسابرسی با ضریب مثبت نقش تعدیل‌کنندگی مستقیم و معناداری بر رابطه بین سطح فناوری اطلاعات و احتمال خطر اقامه دعوا علیه حسابرس دارد و در آزمون فرضیه سوم مشاهده شد که تخصص حسابرس بر رابطه بین سطح فناوری اطلاعات و احتمال خطر اقامه دعوا علیه حسابرس اثر معناداری ندارد.

رحیمیان و بازگلی (۱۴۰۰)، به تأثیر فناوری اطلاعات بر کیفیت خدمات حسابرسی داخلی پرداختند. در این پژوهش مدیران واحد حسابرسی داخلی که عضو انجمن حسابرسان داخلی ایران بوده به‌عنوان جامعه آماری محسوب شده و نمونه آماره با استفاده از فرمول کوکران بدست آمده است. در ادامه سه فرضیه اولیه در نظر گرفته شده است، که جهت سنجش آنها اطلاعات با استفاده از پرسشنامه از نمونه آماری جمع‌آوری گردیده است. سپس با استفاده از روش‌های توصیفی و تحلیلی آماری فرضیه‌ها رو مورد آزمون قرار گرفته است که نتایج حاصل بیانگر این مطلب است که فناوری اطلاعات سهم بالایی در جامعه حسابرسان ایران دارد.

اعتمادی و همکاران (۱۴۰۰)، به بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری پرداختند. هدف اصلی مقاله "بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری" بوده و به این ترتیب سوال اصلی بدین صورت بیان شد: تأثیر فناوری اطلاعات بر هر یک از ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری چگونه است؟ با توجه به این که اطلاعات حسابداری، حاصل گزارش‌گری است، بنابراین ابتدا نوع گزارش‌گری که با به کارگیری فناوری اطلاعات به دست می‌آید، بررسی شد، و سپس اطلاعات حاصل از گزارش‌گری، از نظر کیفیت مورد بررسی قرار گرفت. به منظور تعیین تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری، ابتدا با بررسی گسترده مبانی نظری، شبکه منطقی تأثیر فناوری اطلاعات بر هر یک از ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری تدوین شد. سپس فرضیه‌های تحقیق با توجه به روابط اجزای اصلی شبکه شکل گرفت. در نهایت، برای تأیید فرضیه‌ها از روش‌های آماری آزمون و آنالیز واریانس و آزمون دانکن استفاده شد. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که فناوری اطلاعات باعث افزایش مربوط بودن اطلاعات حسابداری و کاهش قابلیت اعتماد آن می‌شود و قابلیت مقایسه را نیز به میزان کم افزایش می‌دهد.

محمدی (۱۳۹۹)، به بررسی تأثیر روش‌های فناوری اطلاعات بر کیفیت اطلاعات حسابداری پرداخت. هدف اصلی مقاله بررسی روش‌های تأثیر فناوری اطلاعات بر کیفیت اطلاعات حسابداری بوده و هدف پژوهش حاضر توسعه و گسترش دانش موضوعی درباره تأثیر پدیده‌های فن آوری اطلاعات در زمینه شرکت‌های حسابداری و فعالیت مشاوران حسابداری می‌باشد. جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه و جامعه آماری آن شرکت‌های حسابداری استان تهران می‌باشد. در این مطالعه روش‌های فناوری اطلاعات در قالب چهار مورد شامل (بلاک چین، اینترنت اشیا، حسابداری ابری و دیتاهای بزرگ) و تأثیر آن بر کیفیت اطلاعات حسابداری مورد بررسی قرار خواهد گرفت. نمونه آماری شامل ۳۵ شرکت حسابداری و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها معادلات ساختاری می‌باشد. فرضیه‌های تحقیق با توجه مورد آزمون

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی ◇ ۱۱

گرفت. در نهایت، یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که حسابداری ابری بر کیفیت اطلاعات حسابداری تأثیر معنادار و مثبتی دارد و باقی فرضیه‌ها تأیید نشد.

مشهدی و همکاران (۱۳۹۷)، به تأثیر چارچوب کنترل و ارزیابی فناوری اطلاعات بر کیفیت کنترل‌های داخلی و کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌های موجود در صنعت داروسازی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار پرداختند. هدف اصلی این تحقیق بررسی تأثیر چارچوب کنترل و ارزیابی فناوری اطلاعات (COBIT) بر کیفیت کنترل‌های داخلی و کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌های موجود در صنعت داروسازی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر اساتید حسابداری، اعضای کمیته حسابرسی، حساب‌برسان داخلی و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران بوده که حجم نمونه به روش نمونه‌گیری تصادفی و بر مبنای فرمول کوکران ۱۸۲ نفر می‌باشد. برای بررسی روایی پرسشنامه از نظر متخصصان و برای بررسی پایایی، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده که مقدار آن ۷۵.۷٪ محاسبه شده و بیانگر این مطلب است که پرسشنامه از پایایی و قابلیت اعتماد بالایی برخوردار است. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که چارچوب کنترل و ارزیابی فناوری اطلاعات بر کیفیت کنترل‌های داخلی و کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌های موجود در صنعت داروسازی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تأثیر مستقیم دارد.

رهنمای رودپشتی و همایونی (۱۳۹۵)، به تأثیر فناوری اطلاعات بر همگرایی حسابداری مدیریت و حسابداری مالی پرداختند. در این مقاله، همگرایی حسابداری مدیریت و حسابداری مالی با تأکید بر پیشرفت‌های فناوری اطلاعات بررسی شده است، و این موضوع که چگونه این همگرایی در دامنه فنی و تکنولوژیکی ظاهر می‌شود و چگونه در حوزه سازمانی و رفتاری انعکاس می‌یابد، مورد بررسی قرار گرفته است. طراحی مدل تحلیلی توسط همسر و لابرو (۲۰۰۸) با چشم‌انداز آینده نگر حسابداری مالی، منجر به حرکت رو به جلو در حسابداری مدیریت گردید و یک چارچوب مفهومی برای تحلیل این همگرایی ایجاد نموده.

مطابق با این چارچوب، فناوری اطلاعات به عنوان یک تسهیل کننده، کاتالیزور، محرک یا عامل بهبود در جهت همگرایی حسابداری مدیریت با حسابداری مالی بکار گرفته می‌شود. همگرایی پدیده‌ای بسیار گسترده‌تر از آن چیزی است که توسط همبر و لایرو ایجاد گردیده است. این همگرایی در حوزه فنی و تکنولوژی شامل یکپارچه سازی عمده سیستم‌های اطلاعاتی و نرم افزاری، ترکیب روش‌ها و استانداردها است. در حوزه سازمانی و رفتاری نیز شامل رفتارهای عمده یا سهوی مطابق با نقش‌ها و فرآیندها، و همچنین همگرایی عمده و یا سهوی مطابق با کار و وظایف می‌باشد. بر اساس مشاهدات بدست آمده، چنین نتیجه‌گیری شد که حرکت روبه جلوی عناصر حسابداری مالی، اغلب با حسابداری مدیریت در هم تنیده هستند و بالعکس، و به نظر می‌رسد همگرایی در حوزه فنی و تکنولوژی جلوتر از دامنه رفتاری و سازمانی است. در بیشتر مشاهدات، فناوری اطلاعات نقش مهم و یا حتی در برخی موارد نقش تعیین کننده در فرایند همگرایی ایفا می‌کند.

جاناتان هوک^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان نقش شرکت‌های حسابرسی در کشف تقلب در جلوگیری از اقامه دعوا علیه حسابرس این‌گونه بیان می‌کنند که بیشتر بحران‌های مالی و اقتصادی در دهه‌های اخیر پیامدهای منفی بر وضعیت اقتصادی و صنعتی در حال توسعه کشورها و مردم آن‌ها داشته است و با ورشکستگی‌های شرکتی چشم‌گیر همراه بوده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که شرکت‌های حسابرسی نقش مهمی در اقتصاد جهان دارند زیرا شرکت‌ها برای انجام کارآمد فعالیت‌های تجاری خود به کار خود اعتماد می‌کنند، علاوه بر این، شکست شرکت‌های حسابرسی می‌تواند اثرات مخربی برای خود و مشتریان و سهامداران داشته باشد. همچنین تحقیق پیشنهاد می‌کند که مؤسسات حسابرسی می‌توانند در تعارضات منافع متفاوتی قرار بگیرند که از صورت‌های فلکی بحث‌برانگیز ناشی می‌شود.

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی ◇ ۱۳

الیوت و همکاران (۲۰۱۸) یک موردکاوی با عنوان مدلی پیشرفته برای حسابرسی داخلی در یکی از سازمان‌های اتمی انگلستان به نام AWE انجام دادند. در این تحقیق که بر روی ۲۵ نفر از حسابرسان داخلی و ۲۵ نفر از کارمندان حسابداری (به عنوان حسابرسی شونده) انجام شد. محققان به نتیجه دست یافتند که اثربخشی حسابرسی داخلی به میزان ارزش افزوده ایجاد شده توسط آن بستگی دارد و دو عامل اصلی در ایجاد آن نقش اساسی دارند. یکی توجه به فناوری اطلاعات و دیگری کیفیت اقدامات اصلاحی برای رهایی از ناکارایی‌ها.

احمد ابوموسی (۲۰۱۷) در یک بررسی بر روی شرکت‌ها و سازمان‌های عربستان سعودی تحت عنوان "فناوری اطلاعات و کاربرد آن در حسابرسی" به این نتیجه دست یافت که لازم است حسابرسان داخلی دانش و مهارت‌های سیستم‌های اطلاعاتی کامپیوتری خود را به منظور برنامه ریزی، هدایت، نظارت و بازنگری کارانجام شده، افزایش دهند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که حسابرسان داخلی عمدتاً بر خطرهای کنترل‌های سنتی فناوری اطلاعات همچون امنیت داده‌ها، کاربردپذیری و توان حفاظت از داده‌ها توسط IT تأکید دارند. ارزیابی فناوری اطلاعات توسط حسابرسان داخلی به عواملی همچون اهداف حسابرسی، نوع صنعت، تعداد متخصصان حسابرسی کامپیوتری جدید بستگی دارد.

وال^۱ (۲۰۱۷) ابراز می‌کند که نتایج تحقیق ایشان این امر را نشان می‌دهد که افزایش پیدا کردن سطح فناوری اطلاعات احتمال خطر شکایت علیه حسابرس را می‌تواند کاهش دهد. ناندو و وچارد^۲ (۲۰۱۵) حاصل نتایج پژوهش خود را این چنین ابراز می‌کنند که وقتی که یک شکایت و اقامه دعوا بر علیه جامعه حسابرسی و به طور کلی حسابرس و موسسه حسابرسی صورت می‌پذیرد ناخودآگاه این امر را سبب می‌شود که هر دو طرف معامله حسابرسی یعنی حسابرس یا موسسه حسابرسی و مؤسسات و صاحب‌کاران هر دو محتاطانه عمل کرده و اصل

1. wall

2. natdo

بی‌اعتمادی را مبنای کار خود قرار دهند. با توجه به مطالب مطرح شده، هدف از انجام این تحقیق پاسخگویی به این سوال اساسی است که فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی چه تأثیری دارد؟

بر این اساس، فرضیه‌های این تحقیق، بصورت زیر تدوین می‌شود:

فرضیه اصلی

فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی تأثیر دارد.

فرضیه‌های فرعی

۱. سودمندی ادراک شده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی تأثیر دارد.
۲. سهولت استفاده ادراک شده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی تأثیر دارد.
۳. نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی تأثیر دارد.
۴. قصد استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی تأثیر دارد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر نوع تحقیق، توصیفی - همبستگی است چرا که هدف آن بررسی رابطه علت و معلولی بین دو متغیر است؛ و این تحقیق با شیوه‌های پرسشنامه، صورت می‌گیرد. این تحقیق به دنبال جمع‌آوری اطلاعات برای توصیف شرایط موجود و آزمون فرضیه برای پاسخ به سؤالات پژوهش می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق مدیران و کارشناسان مالی ادارت دولتی استان خراسان جنوبی می‌باشند. از آنجا که تعداد آنها حدود ۱۴۹ نفر می‌باشد و پرسشنامه‌های تحقیق، توسط آنها تکمیل خواهد شد، حجم جامعه ۱۴۹ می‌باشد. به دلیل کوچک بودن و امکان دسترسی به تمام اعضای جامعه، در این تحقیق از روش سرشماری استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌های تحقیق شامل پرسشنامه‌های استاندارد سنجش فناوری اطلاعات دیویس و پرسشنامه استاندارد کیفیت حسابرسی می‌باشد.

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی ◇ ۱۵

پرسشنامه فناوری اطلاعات دیویس (۲۰۰۹)، برگرفته از پژوهش شیخشعایی و علوم (۱۳۸۹) با عنوان عوامل مؤثر بر فناوری اطلاعات می‌باشد. این پرسشنامه مدل فناوری اطلاعات را به وسیله شاخص‌هایی در قالب ۲۰ سوال پنج گزینه‌ای مورد ارزیابی قرار می‌دهد و دارای ۴ بعد می‌باشد که طریقه‌ی نمره‌گذاری آن به صورت، طیف پنج درجه‌ای لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) می‌باشد. به طوری که نمره ۱ نشان‌دهنده کمترین میزان توجه به فناوری اطلاعات و نمره ۵ بازگوکننده بیشترین میزان توجه به فناوری اطلاعات است. ابعاد این پرسشنامه شامل، سودمندی ادراک شده، سهولت استفاده ادراک شده، نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات و قصد استفاده می‌باشد.

پرسشنامه کیفیت حسابرسی، پرسشنامه‌ای محقق ساخته است که با هدف بررسی کیفیت حسابرسی حسابرسان دیوان محاسبات طراحی شده است. این مقیاس دارای ۱۶ گویه، ۴ مؤلفه می‌باشد که با یک مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای (خیلی کم تا خیلی زیاد) و هر ماده دارای ارزشی بین ۱ تا ۵ است. با سؤالاتی مانند: (به نظر من، مدیریتی که بر حسابرسان این سازمان اعمال می‌شود به گونه‌ای است که حسابرسان به خوبی می‌توانند ایرادات حسابرسی موجود را کشف کنند.) کیفیت حسابرسی را می‌سنجد. در این تحقیق، برای تجزیه و تحلیل داده‌های بدست آمده از نمونه‌ها، هم از روش‌های آمار توصیفی و هم از روش‌های آمار استنباطی استفاده شده است. در واقع ابتدا متغیرهای تحقیق را به کمک روش‌های آمار توصیفی تشریح کرده و سپس از روش‌های آمار استنباطی استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی

در جدول شماره ۱ وضعیت جنسیت پاسخ‌دهندگان قابل مشاهده است. همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، ۷۳ نفر (۴۸.۹٪)، از پاسخ‌دهندگان مرد و ۷۶ نفر (۵۱.۱٪) از پاسخ‌دهندگان زن می‌باشند.

جدول ۱. وضعیت جنسیت پاسخ‌دهندگان

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
مرد	۷۳	۴۸/۹	۴۸/۹
زن	۷۶	۵۱/۱	۱۰۰
جمع	۱۴۹	۱۰۰	

وضعیت سن پاسخ‌دهندگان نیز در جدول شماره ۲ قابل مشاهده است. همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، در بین ۱۴۹ پاسخ‌دهنده، کمترین فراوانی مربوط به پاسخ‌دهندگان بالاتر از ۵۵ سال (۷ نفر و ۴.۶٪) و بیشترین فراوانی مربوط به پاسخ‌دهندگان بین ۲۵-۳۵ سال سن (۷۲ نفر و ۴۸٪) می‌باشد.

جدول ۲. سن پاسخ‌دهندگان

سن	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
۲۵-۳۵	۷۲	۴۸/۴۳	۴۸/۴۳
۳۶-۴۵	۴۱	۲۷/۵۱	۷۵/۹۴
۴۶-۵۵	۲۹	۱۹/۴۶	۹۵/۴
بالاتر از ۵۵	۷	۴/۶	۱۰۰
جمع	۱۴۹	۱۰۰	

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی ◇ ۱۷

وضعیت سابقه کار پاسخ دهندگان در جدول شماره ۳ قابل مشاهده است. همان طور که در جدول مشاهده می شود، در بین ۱۴۹ پاسخ دهنده، کمترین فراوانی مربوط به پاسخ دهندگان با سابقه کار ۱۱ تا ۱۵ سال (۲۰ نفر و ۱۳.۴٪) و بیشترین فراوانی مربوط به پاسخ دهندگان با سابقه کار ۶ تا ۱۰ سال (۴۸ نفر و ۳۲.۲٪) می باشد.

جدول ۳. سابقه کار پاسخ دهندگان

سابقه خدمت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی جمعی
کمتر از ۵ سال	۳۷	۲۴/۸	۲۴/۸
۶ تا ۱۰ سال	۴۸	۳۲/۲	۵۷
۱۱ تا ۱۵ سال	۲۰	۱۳/۴	۷۰/۴
بیشتر از ۱۵ سال	۴۲	۲۸/۶	۱۰۰
جمع	۱۴۹	۱۰۰	

در جدول زیر نیز آمار توصیفی متغیرهای تحقیق قابل مشاهده است.

جدول ۴. آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
سودمندی	3.4	0.67	-0.065	0.212
سهولت	3.82	0.25	-0.123	0.032
نگرش	3.75	0.55	-0.099	-0.567
قصد استفاده	3.25	0.76	-0.212	0.213

یافته های استنباطی

فرضیه اصلی اول تحقیق: فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی تأثیر دارد. ابتدا به کمک ضریب همبستگی پیرسون، میزان همبستگی بین فناوری اطلاعات و بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی بررسی می شود.

جدول ۵. میزان همبستگی آماری بین فناوری اطلاعات و بهبود معیارهای کیفیت حسابداری

متغیر	بهبود معیارهای کیفیت حسابداری
فناوری اطلاعات	ضریب همبستگی
	سطح معناداری
	حجم نمونه
	۰/۶۶۵
	۰/۰۰
	۱۴۹

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین فناوری اطلاعات و بهبود معیارهای کیفیت حسابداری می باشد و ضریب همبستگی آن ها برابر ۰/۶۶۵ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۰)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود. حال به بررسی اثر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابداری پرداخته می شود.

جدول ۶. ضرایب رگرسیون

سطح معناداری (sig)	آماره t	ضرایب استاندارد	ضرایب استاندارد نشده		مدل
			خطای استاندارد	بتا	
۰۰	۴/۳۰		۰/۲۷۲	۱/۱۷	مقدار ثابت
۰/۰۰	۶/۷	۰/۶۶۵	۰/۰۹	۰/۶۲۹	فناوری اطلاعات

در بررسی اثر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابداری مشخص شد که سطح معناداری (sig) آن شرایط معناداری را داشته (۰/۰۰) و کمتر از درصد خطای مشخص می باشد (۰/۰۵) و این حاکی از وجود اثر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابداری می باشد. بعبارت دیگر فرض صفر رد و فرض یک تأیید می شود.

فرضیه فرعی اول تحقیق: سودمندی ادراک شده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای

کیفیت حسابداری تأثیر دارد.

جدول ۷. میزان همبستگی آماری بین سودمندی ادراک شده و بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی

متغیر	بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی
سودمندی ادراک شده	ضریب همبستگی
	سطح معناداری
	حجم نمونه
	۰/۵۰۵
	۰/۰۰
	۱۴۹

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین سودمندی ادراک شده از فناوری اطلاعات و بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی می‌باشد و ضریب همبستگی آن‌ها برابر ۰/۵۰۵ است. همان‌گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۰)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می‌شود.

جدول ۸. ضرایب رگرسیون

سطح معناداری (sig)	آماره t	ضرایب استاندارد	ضرایب استاندارد نشده		مدل
		بتا	خطای استاندارد	بتا	
۰/۵۶۴	۰/۵۸۰		۰/۶۱۶	۰/۳۵۷	مقدار ثابت
۰/۰۰	۴/۴۵	۰/۵۰۵	۰/۲۱	۰/۹۳۸	سودمندی ادراک شده

در بررسی اثر سودمندی ادراک شده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی مشخص شد که سطح معناداری (sig) آن شرایط معناداری را داشته (۰/۰۰) و کمتر از درصد خطای مشخص می‌باشد (۰/۰۵) و این حاکی از وجود اثر سودمندی ادراک شده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی می‌باشد. بعبارت دیگر فرض صفر رد و فرض یک تأیید می‌شود.

فرضیه فرعی دوم تحقیق: سهولت استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی داخلی تأثیر دارد.

جدول ۹. میزان همبستگی آماری بین سیستم ارزیابی عملکرد و درک و شناخت

متغیر	بهبود معیارهای کیفیت حساسی	
سهولت استفاده از فناوری اطلاعات	ضریب همبستگی	۰/۳۰۸
	سطح معناداری	۰/۰۱
	حجم نمونه	۱۴۹

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین سهولت استفاده از فناوری اطلاعات و بهبود معیارهای کیفیت حساسی داخلی می‌باشد و ضریب همبستگی آن‌ها برابر ۰/۳۰۸ است. همان‌گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۱)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می‌شود.

جدول ۱۰- ضرایب رگرسیون

سطح معناداری (sig)	آماره t	ضرایب استاندارد نشده		مدل
		ضرایب استاندارد	خطای استاندارد	
۰/۰۰	۳/۸۸	بتا	۰/۴۵۷	مقدار ثابت
۰/۰۱	۲/۴۶	۰/۳۰۸	۰/۱۵۶	سهولت استفاده از فناوری اطلاعات

در بررسی اثر سهولت استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حساسی داخلی مشخص شد که سطح معناداری (sig) آن شرایط معناداری را داشته (۰/۰۰) و کمتر از درصد خطای مشخص می‌باشد (۰/۰۵) و این حاکی از وجود اثر سهولت استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حساسی داخلی می‌باشد. بعبارت دیگر فرض صفر رد و فرض یک تأیید می‌شود.

فرضیه فرعی سوم تحقیق: نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حساسی تأثیر دارد.

جدول ۱۱. میزان همبستگی بین نگرش نسبت به فناوری اطلاعات و معیارهای کیفیت حسابرسی

متغیر		بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی
نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات	ضریب همبستگی	۰/۴۳۲
	سطح معناداری	۰/۰۰
	حجم نمونه	۱۴۹

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات و بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی می‌باشد و ضریب همبستگی آن‌ها برابر ۰/۴۳۲ است. همان‌گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۰)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می‌شود.

جدول ۱۲. ضرایب رگرسیون

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد	آماره t	سطح معناداری (sig)
	بتا	خطای استاندارد			
مقدار ثابت	۱/۱۱	۰/۵۰۹		۲/۱۹	۰/۰۳۲
نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات	۰/۶۳۴	۰/۱۷۴	۰/۴۳۲	۳/۶۴	۰/۰۰

در بررسی اثر نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی مشخص شد که سطح معناداری (sig) آن شرایط معناداری را داشته (۰/۰۰) و کمتر از درصد خطای مشخص می‌باشد (۰/۰۵) و این حاکی از وجود اثر نگرش نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی می‌باشد. بعبارت دیگر فرض صفر رد و فرض یک تأیید می‌شود.

فرضیه فرعی چهارم تحقیق: قصد استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی تأثیر دارد.

جدول ۱۳. میزان همبستگی آماری بین قصد استفاده و بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی

متغیر		بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی
قصد استفاده از فناوری اطلاعات	ضریب همبستگی	۰/۴۵۳
	سطح معناداری	۰/۰۰
	حجم نمونه	۱۴۹

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین قصد استفاده از فناوری اطلاعات و بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی می باشد و ضریب همبستگی آن ها برابر ۰/۴۵۳ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۰)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود.

جدول ۱۴. ضرایب رگرسیون

سطح معناداری (sig)	آماره t	ضرایب استاندارد	ضرایب استاندارد نشده		مدل
		بتا	خطای استاندارد	بتا	
۰/۰۱	۲/۶۶		۰/۴۸۷	۱/۲۹	مقدار ثابت
۰/۰۰	۳/۸۶	۰/۴۵۳	۰/۱۶۶	۰/۶۴۳	قصد استفاده از فناوری اطلاعات

در بررسی اثر قصد استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی مشخص شد که سطح معناداری (sig) آن شرایط معناداری را داشته (۰/۰۰) و کمتر از درصد خطای مشخص می باشد (۰/۰۵) و این حاکی از وجود اثر قصد استفاده از فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت حسابرسی می باشد. به عبارت دیگر فرض صفر رد و فرض یک تأیید می شود.

بحث و نتیجه گیری

فناوری اطلاعات عنصری کلیدی در حذف محدودیت زمانی و مکانی، دسترسی بهتر و سریع تر به اطلاعات، به روز بودن و... است. به عبارت دیگر، فناوری، روش انجام کارها را دگرگون ساخته و باعث شده بستری که بر کاغذ بنا شده بود، به بسترهای الکترونیکی تبدیل شود که آن را در اصطلاح، تبادل الکترونیکی اطلاعات می نامند. در پی این تغییر، زمان دسترسی به اطلاعات بسیار کوتاه تر شده و نحوه مبادلات پولی منابع مالی تغییر یافته است و به جای پول، اطلاعات مالی رد و بدل می شود. از طرفی، هدف های گزارش گری مالی و مبنای حسابداری ایجاب می کند اطلاعاتی که گزارش گری مالی فراهم می آورد از ویژگی های معینی برخوردار باشد تا در تصمیم گیری های سرمایه گذاران و اعتباردهندگان فعلی و بالقوه و سایر استفاده کنندگان مؤثر واقع شود.

از طرف دیگر، تحولات پیاپی و پیشرفت های سریعی که در دامنه فعالیت و انواع واحدهای اقتصادی در جریان وقوع است، لزوم تهیه و ارایه اطلاعات مالی مربوط، قابل اعتماد و قابل مقایسه را توسط واحدهای اقتصادی تشدید کرده است. هم چنین رشد فزاینده پیچیدگی های جامعه، نیاز به اطلاعات اقتصادی مربوط، سیستم های اطلاعاتی و فرآیندهای مولد اطلاعات را توجیه می کند.

در نهایت، تاکنون دسترسی به دو ویژگی مربوط بودن و قابلیت اعتماد به طور هم زمان به دلیل محدودیت های فناوری میسر نبوده است و به دلیل اهمیت قابلیت اعتماد، مربوط بودن اطلاعات فدای آن شده است، و این در حالی است که خواسته ها و انتظارات استفاده کنندگان در دسترسی به اطلاعات درباره آنچه که دیروز یا امروز صبح اتفاق افتاده تضمین می شود نه یک یا دو ماه قبل. به همین دلیل گزارش گیری به روش سنتی به صورت دوره ای و چایی به دلیل عدم ارایه اطلاعات به موقع، محدودیت در پردازش سریع داده های حجیم، هزینه بالای توزیع اطلاعات، نتوانسته پاسخگوی استفاده کنندگان اطلاعات برای دسترسی به اطلاعات به موقع باشد.

بنابراین با توجه به قابلیت‌های بالقوه فناوری اطلاعات، در این تحقیق به دنبال بررسی این موضوع هستیم که آیا استفاده از فناوری اطلاعات باعث افزایش در کیفیت گزارش‌های حسابداری می‌شود یا خیر؟ نتایج این تحقیق نشان داد که استفاده از فناوری اطلاعات، تغییرات قابل توجهی در کیفیت گزارش‌های حسابداری ایجاد کرده است، به ویژه افزایش در کیفیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری که به طور عمده از به موقع بودن اطلاعات ناشی می‌شود.

پیشرفت چشمگیر فناوری اطلاعات و مزایای آن باعث می‌شود اطلاعات زیادی از طریق پایگاه عمومی داده‌ها، به ویژه اینترنت قابل دسترسی باشد و در نتیجه تصمیم‌گیرندگان بتوانند به طور روزافزون از اطلاعات به موقع و متنوع برای تصمیم‌گیری استفاده کنند. در حالی که آنها هنوز مجبور به استفاده از اطلاعات صورت‌های مالی حسابداری شده هستند که این اطلاعات فقط به صورت دوره‌ای و بر مبنای گذشته قابل دسترسی است. بنابراین منطقی است فرض کنیم که انتظار آنها نیز برای دسترسی به اطلاعات کلیدی موجود در سیستم‌های اطلاعاتی داخلی شرکت‌ها، بیشتر خواهد شد. این انتظارات برای بعضی افراد به طور کامل متفاوت از افشاهایی است که توسط سازمان‌ها روزانه به صورت رایگان از طریق سایت‌ها ارائه می‌شوند. تنها اعلام ساده اسناد مالی و صورت‌های مالی حسابداری شده (به صورت دوره‌ای و بر مبنای گذشته)، و آنها را از طریق اینترنت در اختیار عموم گذاشتن، نیاز سرمایه‌گذاران را که با بی‌تابی جویای اطلاعات جاری درباره وضعیت مالی شرکت هستند، برطرف نمی‌کند. بنابراین، این اطلاعات حسابداری ارائه شده، برای تصمیم‌گیری کم‌اهمیت خواهند بود، مگر اینکه مدلی جدید به منظور تهیه اطلاعات مالی به موقع و برطرف کردن این نیاز، ایجاد شود (ساتن، ۲۰۱۹).

با توجه به نتایج بدست آمده از این مطالعه، پیشنهادات زیر قابل ارائه می‌باشد:

سازمان، باید در تلاش برای تدوین برنامه استراتژیک فن آوری اطلاعات و هدفمند کردن

استفاده از آن جهت افزایش کیفیت گزارش‌های مالی و حسابداری باشد.

بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهبود معیارهای کیفیت گزارش حسابرسی ◇ ۲۵

همچنین مدیران بخش مالی و فناوری اطلاعات، توجه بیشتری به کاربرد این فناوری‌ها کرده، آموزش‌های لازم را در خصوص سیستم‌های اطلاعاتی، کاربردها، گزارش‌ها و خروجی‌های آن به منظور آگاهی بیشتر در اعلام نیازهای اطلاعاتی مشتریان سازمان ببینند. سازمان‌های با حجم کار بالا از فناوری‌ها و ابزارهای فناوری اطلاعات بیشتر استفاده کرده، زمینه آموزش‌های لازم را به منظور بکارگیری فناوری‌های موجود و کاربردهای جدید فناوری‌های اطلاعاتی نظیر سیستم مکاتبات بدون کاغذ، کنفرانس راه دور، پایگاه‌های داده و.. برای کارکنان خود فراهم آورند.

منابع و مأخذ

۱. الهی، شعبان و آذر، عادل (۱۳۹۷). سیستم‌های هوشمند اطلاعاتی مدیریت: رویکرد فازی - عصبی، فصلنامه علمی پژوهشی مدرس، شماره ۱، بهار، صفحه ۱۵۶-۱.
۲. اعتمادی، حسین. الهی، شعبان. حسناقایی، کامران (۱۴۰۰). بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. ۴۳(۱). ۲۴-۳.
۳. رهنمای رود پستی، فریدون؛ همایونی راد، راحله (۱۳۹۵). تأثیر فناوری اطلاعات بر همگرایی حسابداری مدیریت و حسابداری مالی. ۳۰(۳). ۹۷-۱۱۳.
۴. علی اکبری، علی. وقفی، سیدحسام (۱۴۰۱). تحلیل سطح فناوری اطلاعات بر میزان احتمال خطر اقامه دعوا علیه حسابرس با تأکید بر نقش کیفیت حسابرسی و تخصص حسابرس. قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری و حسابرسی. ۱(۱). ۹۲-۱۱۴.
۵. مشهدی، سحر. نظری، جعفر. احتشام راثی، رضا (۱۳۹۷). تأثیر چارچوب کنترل و ارزیابی فناوری اطلاعات بر کیفیت کنترل‌های داخلی و کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌های موجود در صنعت داروسازی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار. فصلنامه مدیریت توسعه و تحول. ۲۵(۱۳). ۳۴-۶۷.
۶. محمدی، محمد (۱۳۹۹). بررسی تأثیر روش‌های فناوری اطلاعات بر کیفیت اطلاعات حسابداری. ۱۳(۴). ۱۲-۴۵.

7. Ravlice, T. (٢٠١٨). "Wild Wild Web". Australian CPA August.
8. Sutton, S, G. (٢٠١٩). "The Changing Face of Accounting in an Information Technology Dominated World", International Journal Of Accounting Information Systems, page1-8
9. Travica, B., Cronin, B. (٢٠١٥). "The Argo: A Strategic Information System for Group Decision Making". International Journal of Information Systems.vol 15. Issue 3.pp 223-236.
10. Turban, E. and Wetherbe ,J. (٢٠١٤). " Information Technology for Management ". John Wiley & Sons ,inc.
11. Vserhelyi M. (٢٠٠٨). "Towards an Intelligent Audit: Online Reporting, Online Audit and Other Assurance Services". International Journal Of Accounting Information Systems,6:207-221
12. Badertscher, B., Jorgensen, B., Katz, S., Kinney, W. (2012), "Audit Pricing and Litigation Risk: The Role of Public", Department of Accounting, McCombs School of Business, The University of Texas at Austin, 1 University Station, Office: CBA 3.226, Austin, TX 78712.
13. Brennan, L. L., Johnson, V. E. (2004), "Technology Management for Corporate Social Responsibility. IEEE Technology and Society Magazine", 23(1), PP. 40-48.
14. Byrnes, P. E., Ames, B., Vasarhelyi, M., Warren, J. (2012), "The Current State of Continuous Auditing and Continuous Monitoring. AICPA White Paper",. Accessed ovember 7, 2016.

15. DeAngelo, L. (1981), "Auditor Independence, 'Low Balling,' and Disclosure Regulation", Journal of Accounting & Economics, 3, PP. 113-127.
16. Jonathan Hucke (2020), "The Role of Audit Firms in Fraud Detection against the Backdrop of Potential Conflicts of Interest Bachelor's Thesis", Bachelor of Business Administration International Business, PP. 1-90
17. Wall, M. (2017), "The Effect of Computer-assisted Technology on Auditor Litigation", A Thesis Submitted to The Honors College in